List 21. Tečaj XLIII.

NOVICE

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 2. Junija 1885.

Obseg: Impregnovanje trtnih kolov. — Za konjerejce. — O podkovanji volov in krav. — Vprašanja in odgovori. — Naznanilo. — Volilno gibanje. — Dva vnanja glasova o naših avstrijskih razmerah med strankami. — Zamet v stepah. (Dal.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Impregnovanje trtnih kolov.

Spisal R. Dolénc, vodja vinarski in sadjarski šoli na Slapu.

Velik delež vseh stroškov pri obdelovanji vinogradov odpade na trtne kole; zato pa tudi uže od nekedaj vinogradnik z raznimi sredstvi skuša te stroške kolikor le mogoče znižati. Tako se je zaradi tega v svojem času prav močno hvalila izgoja trt po sirmiškem ali banatskem načinu, ker ravno ta način ne rabi kolov. Iz enakega vzroka se je prav zeló priporočala izgoja trt na žici (dratu), kar je tudi po vsem opravičeno, ker taka izgoja premožnejšega vinogradnika pri drugače povoljnih razmerah za precej let pred stroški za kole obvarje, če je tudi res, da je treba za napravo vinogradov, kojih trte se na žici izgojujejo, prvo leto precej globoko v žep poseči.

Med drugim videl se je dober vspeh impregnovanja telegrafnih drogov in železničnih pragov; bukovi pragi ali jelovi drogi, kateri bi v zemlji k večem 4—5 let izdržali, izdržé vsled impregnovanja 12 in tudi več let. Kaj pa je ‚impregnovanje'? Impregnovanje je namakanje lesa v vodi, v koji je kaka reč raztopljena, ki ovira gnjilobo ali trhljenje lesa. Ta voda mora prešiniti les skoz in skoz, tako, da ko se enkrat voda v lesu posuši, vendar tvarina, ki ima trhljenje ali gnjilobo zaprečiti, ostane razdeljena po vsem lesu zvunaj, kakor znotraj. Najceneja in najboljša taka tvarina je bakreni vitrijol (plavi vitrijol).

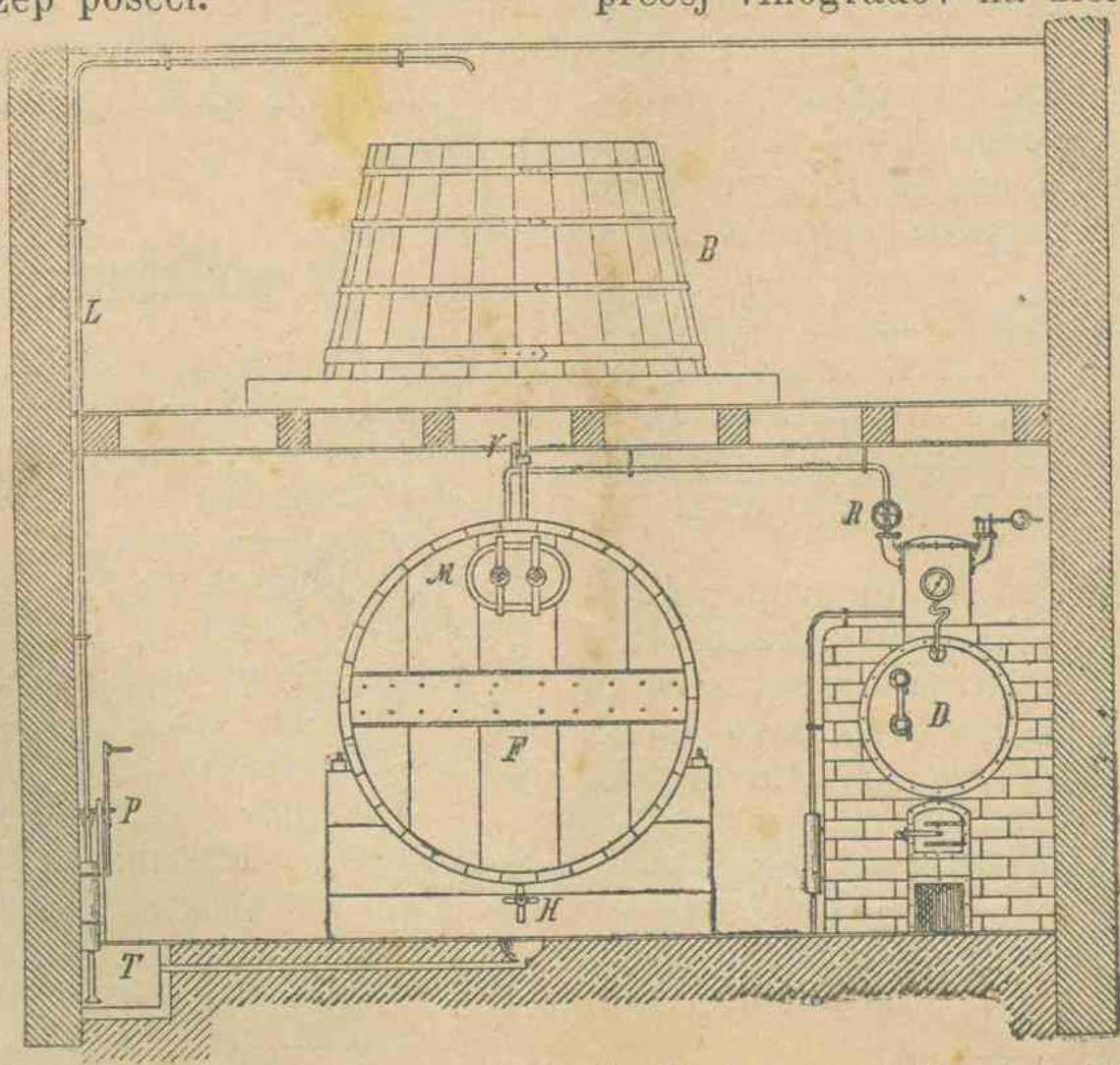

Naravno je, da se je kmalu tudi prašalo, zakaj bi se pa trsni koli ne impregnovali? Priporočalo se je potem impregnovanje kolov na tri načine, in sicer: 1. Impregnovanje celih, še rastečih dreves. 2. Impregnovanje posekanih dreves. 3. Impregnovanje uže napravljenih kolov.

Moj namen ni, se spuščati v natančni popis vseh treh načinov impregnovanja, pisati hočem le v tretjem načinu.

Kodar ima vinogradnik na razpolaganje ceno razklane kole mecesnove, borove, smrekove, jelove, hrastove ali kostanjeve, ni mu treba misliti na impregnovanje. Drugače je pa tam, koder je mogoče dobiti take kole le za drag denar ali pa koder jih sploh ni mogoče dobiti in mora vinogradnik poseči po leskovih, vrbovih, topolovih ali jelševih palicah, koje komaj po dve leti izdržé. Take palice sicer malo stanejo, tukaj v vipavski dolini stane stotina kakih 45 krajc., ako se pa pomisli, da jih je treba na leto v marsikakem gospodarstvu 20 do 30 tisuč kupiti, kakor na priliko v tukajšnji vinarski šoli vzlic temu, da je precej vinogradov na žici in da se veliko kolov doma pridela, je pa vendar trošek za kole vsako lete tako velik, da bi se impregnovanje uže dobro izplačalo. Za impregnovanje takih ali sploh uže pripravljenih trtnih kolov je pa, kakor samo od sebe razumljivo, treba imeti svoje, nalašč za to prirejene aparate, kakor hočem v naslednjem čast. čitateljem enega popisati.

Jaz naredim s svojimi učenci vsako drugo leto daljši izlet v sosedno Primorsko, pri kojem izletu pridemo doli do uzorno urejenega posestva grajščine Monastero pri Ogleji, ki je lastnina gosp. barona Riterja pl. Zahony-a. Monatero je za naše učence jako vreden učilni pripomoček, bodi-si za splošno kmetijstvo, kakor tudi posebno za vinarstvo in kletarstvo; tukaj vidi se tudi velik aparat za impregnovanje trtnih kolov. Ta aparat bil je so-

stavljen od ravnokar umrlega gosp. Schmitza, privatnega inženirja, gosp. barona Ritterja. Aparat obstoji, kakor podoba kaže, iz sledečih delov:

D je parni kotel, *F* iz močnih mecesnovih dog narejen sod za impregnovanje, *B* posoda, v koji je tekočina za impregnovanje, *P* srkalnica. Impregnujejo se $2^1/_2$ m. dolgi in 4 cm. debeli vrbovi koli tako-le: Odpre se na sodu zatvornica *M*, skozi katere luknjo zleze v sod en delavec, ki kolikor mogoče na gosto zloži kole, ki se mu skozi ravno to luknjo podajajo. Vsi koli so razklani in tudi olupljeni. Če je sod enkrat tako poln, da delavec ne more več v njem stati, potem poklada kole skozi luknjo zatvornice tako dobro, kakor mu je sploh mogoče. Ko je sod, v katerega gre 800 do 900 kolov poln, se zatvornica zapre, ravno tako pipa *H* in tudi pipa *V*. V parnem kotlu se med časom naredi par, koji se napne do ene atmosfere. Kakor hitro je par zadobil to napetost, spusti se s pomočjo priprave *R* v sod, kamor toliko časa z napetostjo polovice atmosfere puhtí, dokler se voda, ki se za poskušnjo pri pipi *H* izpušča, brezbarvena ne pokaže; to je navadno čez 10 do 12 ur. So koli enkrat tako dovolj poparjeni, pretrga se puhtenje para v sod in par izpusti se s pipo *H* iz soda. Takoj, ko je enkrat veča množina para iz soda uže všla, zapre se zopet pipa *H*, odpre se pa pipa *V*, zato da zamore iz bednja *B* priteči v sod voda, v kateri je raztopljenega 2% bakrenega vitrijola.

Da se pospeši raztopljenje bakrenega vitrijola, ki se v majhnih žakljičkih v vodo vtopi, zgreje se voda na 35 do 40°. Pozneje sme pa toplota te vode brez škode biti enaka toploti vnanjega zraku. Koli ostanejo sedaj 20, k večem 24 ur v vitrijolovi vodi, potem se pa pipa *V* zopet zapré, pipa *H* pa odpre, zato da vitrijolova voda v posodo *T* zamore odteči, od koder se s srkalnico *P* skozi cev *L* nazaj v bedenj *B* spravi.

Tako impregnovani vrbovi koli izdržijo v zemlji, ne da bi jih čez zimo iz zemlje populili 8 do 12 let, brez impregnovanja pa 2 leti!

Stroški za impregnovanje znašajo 12 do 15 gold. Drago je to — pa tudi ne! kajti pomisliti je, da bi bilo treba dati brez impregnovanja samo za kole v 8 do 12 letih 18 do 27 gold.

Koliko celi aparat stane, tega ne morem povedati, to je sicer tudi vse eno, ker je cena odvisna od kraja, kjer se aparat dela. Kjer je pa uže kak parni kotel na razpolaganje, je še naša naprava aparata toliko ceneja.

Posamezni slovenski vinogradniki na Krasu, v Vipavi, v Istriji, koje tudi težijo veliki stroški, ki jih provzročujejo trtni koli, ne bodo se ve da zamogli si napraviti vsak sam za-se takega aparata, a združeni v zadruge bi se pa s takim aparatom lep denar zamogli prihraniti.

Konečno pa izrazujem na tem mestu svojo najtoplejo zahvalo gospodu posestniku grajščine, kakor tudi gospodu vodji Amons-u ter oskrbniku vinogradov in kleti gospodu C. Brückl-nu za podatke, ki so mi jih dali k temu članku, kakor sploh za prijazni in jako gostoljubni sprejem ob priliki ekskurzov.

„Allgemeine Weinbau-Zeitung".

Za konjerejce.

C. kr. deželna vlada razglaša z dopisom od 20. aprila t. l. št. 3153 naredbo c. kr. poljedelskega ministerstva od 19. junija l. 1884 št. 946 s sledečo vsebino:

Večkrat izraženo željo, da bi c. kr. erar potrebne konje za vojno kupoval neposredno od kmetovalcev, koji izrejajo sposobne konje, so dotične oblasti spoznale kot opravičeno.

Dobro sredstvo, neposredni nakup konj pospeševati, so semnji za mlade, za vojno sposobne konje (Remonten-Märkte), kateri se bodo s časom vpeljali. Da se taki semnji povoljno obnesejo, treba je poprej posebnih priprav.

Zaradi tega je ukrenilo c. kr. ministerstvo za poljedelstvo po dogovoru s c. k. vojnim ministerstvom naredbo, da se bodo kupovali vsako leto o **priliki premiranja konj** za vojno sposobni mladi konji, „remonte" imenovani; za nakup remont pooblaščen je poveljnik dotične žebčarske postaje.

Takošen nakup remont vršil se bode uže pri letošnjem premiranji konj potom poveljništva žebčarske postaje po tem-le načinu:

Kupovali se bodo pri imenovanem premiranji navadni konji za ježo kavalerije in artilerije ter vprežni konji za artilerijo; nadalje remonte za remontno postajo v Pibru in konji za ježo po viši ceni, to je, konji za oficirje.

Pri nakupu so merodajne določbe dotičnih vojaških službenih knjig (Pferdewesen des k. k. Heeres. I. Theil.)

V prvi vrsti gledalo se bode na nakup remont za ježo ter se bodo kupovali izjemoma tudi polpetoletni konji.

Remonte za kavalerijo, koje se imajo oddati takoj dotičnim polkom, ravno tako remonte za ježo pri artileriji ne smejo biti manj stare kot 4 leta; vprežni konji za artilerijo pa ne pod $4^1/_2$, le če so iz kakega kobilarstva, smejo biti le 4 leta stari.

Konji, določeni za remontno postajo v Pibru, morajo biti vsaj tri leta stari.

Povprečna cena pri nakupu remont leta 1884. bode ta-le:

275 gold. za navadnega konja za ježo podčastnikom artilerije in kavalerije sploh;

325 gold. za konja za ježo oficirjem pri kavaleriji in artileriji;

350 gold. za vprežnega konja za artilerijo;

250 gold. za konja določenega za remontno postajo v Pibru.

O podkovanji volov in krav.

Kjer vpregajo vole (v nekaterih krajih tudi krave), jih morajo tudi podkovati.

Kakor so parklji vstvarjeni drugače od kopit, tako morajo drugačne biti tudi goveje podkve.

Neizrečeno škodljiva in tudi živini pri hoji zelo nevarna je tista podkev, na katero se pribijeta oba parklja skupej, kako da bi obá le eno kopito bila. O takem nespametnem kovanji, s kterim se živina silno trpinči, tedaj ne rečemo nič druzega, kakor da ga vsak pameten kovač popolnoma zavrže.

Najboljše podkovanje govéd je tisto, da se napravi 4 m/m debela železna ploščica, ki je izdelana natanko po podplatu enega parklja, na kterega ima pribita biti. Ta ploščica, katera pokriva ves podplat enega parklja, mora na zunajnem okroglatem robu parklja biti nekoliko močnejša, 3 m/m od tega roba se napravi reža ali grabniček za žeblje, in v to režo se napravijo 14 m/m narazen 4 luknje. Ker bi pa ta podkev premalo držala, ker na notrajnem robu nič žebljev ne dobí in jih zavoljo pod rogam ležeče žilnate podplati tudi

ne sme dobiti, se pa žeblji nadomestijo na drug način. Od notrajnega roba imenovane ploščice, ne prav na njenem sprednjem koncu, pa vendar blizo sprednjega konca, se potegne kviško tanjka špangica, ktera gré naravnost gor tikoma notrajne stene parklja, in se potem po zunajni steni zakrivi. Tako leži ta špangica čez sprednji del parklja vpognjena in drží podkev od te strani trdno na parklji. Da je pa ta špangica dobro napravljena, mora biti tanjka, gibčna, ne čez 50 do 55 m/m dolga; mora imeti podobo noža, to je, sprednji rob mora biti debeleji, zadnji rob pa tanjši; razen tega se mora ta špangica, predno se vpogne, navspred ležeča napraviti tako, da njeni konec preseže konec podplatne ploščice. Če kovač zanemari špangici dati to nagnjeno lego in okroglato podobo, pride njeni konec preveč naravnost gor nad parkelj in se ne dá lepo in trdno zavihati po steni.

Zadej mora pa ta goveja podkev ali železna plošča seči noter do pête, kjer se izseka iz nje trivoglaten kos železa, da dobí njen konec dve rogovili (špici). Sprednji konec, kakor tudi zadnji rogovili se znajo po potrebi v štole zavihati in po zimi ojstriti.

Kar se tiče žebljev za parklje, se razločijo od kopitnih v tem, da so veliko tanjši in krajši, le 27 do 29 m/m dolgi, in da je njih glava ravna, da se žebelj popolnoma pogrezne v režo.

Ko ima kovač vse to pripravljeno, pripravi parklje za podkovanje. To se mora natanko zgoditi. Nepokojni vol se postavi v kovalno ograjo (Nothstand) da mirno stojí; mirni se podkujejo brez te. Kovač poreže nosilni rob vsacega parklja, kolikor je treba, da je povsod enako in lepo raven; dilja se očisti vsega prhljivega in ločenega rogú ali druge nesnage. Na to se pomeri razhlajena (mrzla) podkev, da leží povsod enako na parklji in nikjer ne moli čez. Posebno se ima gledati na to, da se imenovana špangica lepo po steni parklja zaviha in se ji trdno prileže. Po parkljih naj se nikar s kladvom ne tolče, ko se primerja podkev.

Ko je podkev lepo primerjena, drži jo strežaj s palcem, ki ga položi čez njo, in kovač začne pripravljene žeblje zabijati poredoma od sprednjega konca. Ker pa se žeblji pri zabijanji lahko omaknejo kladvu, mora pri prvem žeblji kovalne klešče postaviti na zunajni rob parklja, pri 2., 3. in 4. žeblji pa vselej pod klin sprednjega žeblja. Žeblji zavoljo tanke stene ne smejo veliko čez 12 m/m nad podkvijo na steni ven priti.

Kedar so zabiti vsi žeblji, jih nategne, odščipne potem kline do 2 m/m, jih na to še enkrat polagoma nategne, pribije poslednjič néto prav rahlo na steno in jih ogladi s pilo.

Da pa podkev ne leží pretrdo na parklji, mora naposled kovalne klešče postaviti tikoma pod zunajni rob podkve, in ko vsacega vdari še enkrat po glavi, podkev nekoliko zrahljati. Zapomniti je le še to, da čist glas pri zabijanji je dobro znamenje, da gré žebelj pravo pot v steno.

Kakor smo tukaj razložili, tako se kujejo vsi parklji brez izjeme. Zakovanje ali otiski se ozdravljajo kakor pri konjih.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 20. Moj konj se je ranil na desni nogi nad kopitom s podkvo leve noge in sedaj se je na rani naredilo divje (hudo) meso. Konja zaradi tega boli močno noga, da ni za delo. S kom bi se dala noga ozdraviti? (J. M. v K.)

Odgovor. Izrežite do čistega hudo ali divje meso ter vsak dan poštupajte rano s stolčenim žganim galunom toliko časa, da se rana posuši ali zaceli.

Vprašanje 21. Kaj naj storim, da moje krave in teleta kakor tudi bik ne bodo več dobivali bule ali gob ali bramorjev, ali kakor se uže imenuje ta bolezen pod hrustancem na stran čeljusti? Skozi šest let imam bolezen vedno v hlevu in če sem kaki govedi bulo odpravil, naredila se je druga tik prve itd. (J. V. v B.)

Odgovor. Bolezen, ki jo v Vaših obeh pismih popisujete, morate na vsak način pustiti preiskati od živinozdravnika, ker le ta Vam bode zamogel na podlagi ogleda določno povedati, kaka bolezen da je in kaj Vam je ukreniti. V kratkem hočemo Vam pa vendar-le našo misel o tem izraziti. Po popisu je bolezen Vaše govede bramor na spodnji čeljusti (nemško: Windorn, Kieferwurm, Kiefergeschwür, Blutschwamm), ta bolezen je lastna kosti spodnje čeljusti, ter se le redkokrat na zgornji čeljusti naredi. Bolezen je težko ozdravljiva, kmetje jo imajo za nalezljivo. Ta bolezen ni prvotno nič druzega, kakor vnetica čeljustne kosti, ki se pa navadno v začetku niti ne zapazi. Za tem prične se za spodnjo čeljustjo boleča, vroča oteklina, katera skozi 3 do 6 tednov vedno veča postaja tako, da je nazadnje velika za kake dve pesti; ta oteklina se potem predré in izceva rudečkasto tekočino. Iz te rane izraste sedaj izrastek enak bradovici, ki se pa od te o tem loči, da ta bradovica ni le na koži, ampak seže do kosti. Ta izrastek postaja vedno veči in v začetku ne moti nič živali, pozneje pa goved vendar prične hujšati. Ako se taka goba odreže, naredi se takoj druga tikoma prve.

Vzroki bramorja na spodnji čeljusti niso znani, vendar podedovanje ni izključeno, in ravno popis bolezni Vaših krav dá nekaj tacega sklepati.

Za ozdravljenje bramorja treba je takoj v početku bolezni polagati na steklino mrzle rute ali led; ako bi se pa bula imela pričeti gnojiti, polaga naj se na-njo redko testo iz moke lanenega semena ali pa naj se oteklina odrgne s slezenovem mazilom (Althäasalbe). Je oteklina uže predrta, odrgne naj se pa z mazilom iz španjskih muh, kar naj se pozneje še enkrat ponavlja. Ako je bolezen uže stara, gnoj, ki se iz bule cedi, uže smrdljiv, mora se pa rana noter do kostí izžgati s razbeljenim železom; v zadnjem slučaji je bolezen največkrat neozdravljiva in najbolje je goved mesarju prodati.

Sicer Vam pa še enkrat svetujemo, da pustite ogledati Vašo goved od kakega dobrega živinozdravnika.

Naznanilo.

Skušnje na tukajšnji podkovski šoli vršile se bodo dné 26. in 27. junija, in sicer: v petek dne 26. junija za kovače, kateri niso obiskali podkovske šole, v soboto dne 27. junija pa za učence podkovške šole.

Kovači, kateri se hočejo podvreči tej skušnji, naj se oglasé pri podpisanemu vodstvu.

Vodstvo podkovske šole ljubljanske
dné 2. junija 1885.

Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški,
začasni vodja.

---

*

Politične stvari.

Volilno gibanje.

Prve volitve za državni zbor pričele so se dne 27. maja, in to v kmetijskih občinah nižeavstrijskih in solnograških.

Solnogradčani izvolili so si oba dosedanja zastopnika: na levo cikajočega Lienbacherja in pa kmeta Neumajerja.

Lienbacherja znači še bolj kot njegovo dosedanjo vedenje oklic, s katerim za volitev priporoča bivšega ministra barona Bacha posebno s tem, da ga hvali kot ponemčevalca in se sklicuje na to, da praška „Politik“ obsoja to kandidaturo. — S tem korakom storil je Lienbacher predzadnji svoj korak proti levici prekosivši celó veliko število levičarjev v sovraštvu proti nenemškim narodnostim.

V tem oziru ga osramoti českonemški kmetijski poslanec, do sedaj levičar Matija Köpl, ki je v svojem volilnem oklicu izrekel, da se ne bo pridružil nobenemu koraku, obrnjenemu zoper vero in cerkev in pa da se bo potegnil za enakopravnost vseh narodov, ker le v tem se nahaja sredstvo, odstraniti narodnostni razpor.

V niže-avstrijskih kmetijskih občinah zmagali so:

v St. Pölten-u: liberalec Pirko z 174 glasovi proti konservativcu Bergerju, ki je prejel 142 glasov;

v Amstetten-u: konservativec Oberndorfer z 216 glasovi proti liberalcu Kirchwegerju, ki je prejel 80 glasov;

v Kremsu liberalec Schürer v ožji volitvi proti Schönererjevemu pristašu Fürenkranzu (pri prvi volitvi prejel je Schürer 159, Fürenkranc 110, konservativec Klomser pa 102 glasova);

v Zwettel-u zmagal je znani Schönerer z 292 glasovi proti konservativnemu Knabu, ki je prejel 113 glasov, pa liberalni Fürstenberg, ki je prejel 33 glasov;

v Korneuburgu zmagal je v ožji volitvi liberalec Furtmüller z 193 glasovi proti dosedanjemu konservativnemu Rufu, ki je prejel 184 glasov. Ruf je oni kmet, ki se je Lienbacherju dal rabiti za orodje, s katerim je pokopal pristojbinsko postavo;

v Mistelbachu zmagal je konservativec Garnhaft z 148 glasovi zoper dosedanjega liberalca dr. Granitsch-a, ki je prejel 180 glasov;

v dunajsko-novoveških občinah zmagal je liberalni (?) grajščak Adametz (dosedaj Dumba) z 239 glasovi proti konservativcu Knötzlu, ki je prejel 152 glasov;

v Sechshausu izvoljen je judovski fabrikant Friderik Süss z 127 glasovi proti Ulmanu, ki je prejel 106 glasov;

v Hernalsu izvoljen je liberalnl profesor Exner z 289 glasovi proti dr. E. Singerju, ki je prejel 100 glasov;

v Hitzingu izvoljen je liberalec Schöffel z 334 glasovi izmed 349.

Razmere glasov se tedaj niso spremenile bistveno. Konservativci primerjali so morebiti stanovitnejšega Garnhafta proti nekaj omahljivem Rufu. Mogočna stranka Schönererjeva pa zgubi dosedaj edinega uda njegovega kluba. Zeló enakoličnih Knotzovcev bo sicer Nemškočeska vrgla še več na površje, toda ti se ne bodo „pridružili priznanemu vodju“ nemško-narodne stranke, kakor se v svoji skromnosti imenuje Schönerer, ampak si gotovo osnujejo svoj nemški klub s Pikert-Plenerjem na čelu. — Konservativna stranka pa ima zabeležiti v niže-avstrijskih kmetijskih občinah velikansk napredek, kakoršnega bi se ob času Rauscherjevega cerkvenega vladanja po Schmerlingovem kopitu nihče ne bil mogel nadejati. — V gornje-avstrijskih kmetijskih občinah, kjer je zavedni rajnki škof Rudigier sprevidel, da ni enako, jeli državni poslanci delujejo proti veri in cerkvi ali pa v soglasji z njo, izvoljeni so za kmetijske državne poslance sami konservativci.

Gornje-avstrijske kmetijske občine volile so dne 28. maja in izvoljeni so dosedanji poslanci: kmet Plass, grof Brandis, dekan Fischer, kmet Zehetmajer in korar Dobelhammer, na mesto dekana Pflügelna in poštarja Noska pa sta izvoljena konservativca Wenger in Rogl. Za vse izvoljence oddanih je bilo 1237 glasov, za propadle liberalce pa 190 glasov.

Tudi na Tirolskem izvršile so se volitve za kmetijske občine dne 28. maja, ravno tisti dan, kakor na Kranjskem, Gornjeavstrijskem in Predarelskem.

Tudi v Tirolah izvoljeni so razun dveh vsi stari poslanci, med temi žalibog tudi trmoglavi Zallinger, ki je proti baronu Ignaciju Giovanelliju, starosti in vodju konservativcev v občinah Meran-Botzen zmagal za 2 glasova. Volili so ga tudi liberalci, sicer je pa znano iz zadnjih volitev v tamošnji deželni zbor, da prav nič ni zbirčen gledé sredstev.

Baron Ig. Giovanelli odstopil je svoj volilni okraj Schwaz, Kitzbüchel deželnemu glavarju baronu Rappu, ki je bil tudi izvoljen.

Propadal je dalje konservativni lah baron Hippoliti, na mesto katerega je izvoljen, kakor se zagotovlja, tudi konservativec Bazanella.

V Predarelskem volile so kmetijske občine svoja dosedanja poslanca dr. Oelz in Thurnherr.

Kmetijske občine kranjske izvolile so gg. grofa Hohenwarta, kanonika Kluna in V. Pfeiferja soglasno, A. Obrezo pa s 125 glasovi proti 40, katere je prejel dr. Dolenc. — Trebansko-radeško-kočevske občine izvolile so z 94 glasovi deželne sodnije svetovalca Jak. Hrena proti 48 glasovom, katere je prejel priporočenec izvrševalnega odbora knez Ernest Windisch-Grätz.

Na Goriškem izvoljen je z vsemi razun 2 glasov dr. vitez Tonkli, prošt Valussi pa z 70 glasovi proti 35. — Čestitamo!

V Istri zmagal je sam dr. Vitezič, profesor Spinčič pa je propadel proti lahonu Franceschi-u, dosedanjemu poslancu tega okraja.

Prvi razred tržaškega okraja izvolil je na mesto onemoglega Witmanna dr. Luzatto-a tako imenovane „patriotične“ tržaške stranke.

Bukovinsko kmetijske občine izvolile so si soglasno trgovinskega ministra barona Pino-ta, z veliko večino pa tudi dosedanjega zastopnika dr. Zotta, kar pa je najbolj pomenljivo, pa izvolitev novega konservativca Jos. pl. Lupul-a na mesto dosedanjega zagrizenega levičarja Tomaščuka. S tem vstregla je Bukovina vsi zborniški večini, kakor ji je vstreženo s tem, da je odpadel dr. Granisch, in pa, ako bi bil odpadel tudi glasoviti Zallinger.

Nekaj čudno je bilo slišati iz Bukovine, da se je baje dosedanji volilni okraj dr. Zottov ponujal naučnemu ministru baronu Conradu. Ta pa je baje odgovoril, da bi sprejel kanditaturo samo tedaj, ako je dr. Zottu zagotovljena izvolitev v drugem volilnem okraju.

Tolike rahločutnosti se pa ne nahaja povsod!

Na Koroškem izvoljen je bil včeraj 2. maja pri volitvi kmetijskih občin samo minister baron Pino zoper dosedajnega kmeta Laks-a, sicer so ostali stari

liberalni poslanci. Profesor Einspieler propadel je v Beljaški okolici zoper Vrana samo za 7 glasov.

Na Štajarskem, kjer so kmetijske občine tudi včeraj volile, izvoljeni so slovenski poslanci Raič, Vošnjak in baron Gödel, prvi soglasno z 353 glasovi, na nemškem Štajarskem voljeni so konservativci: Kaltenegger, oba kneza Lichtensteina in Karlon, pa liberalni kmet Posch, od drugod še nimamo poročil, to pa se poroča, da je konservativec Bärenfeind propadel.

Na Moravskem izvolile so kmetijske občine: ministra Pražàka, prof. Mikiško, med grofom Egb. Belcredijem in Kusy-jem pa je ožja volitev, pri prvotni volitvi prejel je Kusy 30 glasov več.

Na Českem zmagali so vsi priporočenci tamošnje narodne stranke, propadel je omahljivec Talšer, knez Schwarzenberg izvoljen pa je proti Herbstu, ki je propadel proti Pikertu.

Volitve v mestih.

Na Nižéavstrijskem bile so najbolj pomenljive volitve na Dunaji, kjer se voli 12 poslancev. — Izid teh volitev bil je za večino in vlado jako povoljen, ker izmed dosedanjih dunajskih poslancev, ki so bili vsi zvesti levičarji, izvoljenih je samo pet, namreč E. Süss, Matscheko, Jaques in Weitlof; na novo je tukaj izvoljen Herbst in pa levičarja Vrabetz in Somaruga na mesto ostalih pet poslancev, Lenz, Neuber, Wiesenburg, Stourez, Steudel in Löblich, pa sta izvoljena levičarja Somaruga in Vrabetz; na mesto Neuber-a antisemit dr. Pattai, na mesto Wiesenburga, demokrat Kreuzig, na mesto Stoureza znani dr. Kronawetter, na mesto podžupana Steudel-à dr. Lueger znan demokrat.

V Baden-u propadel je profesor Lustkandel proti antisemitu Fliegel-u, sicer so izvoljeni prejšnji liberalci.

V Solnogradu propadel je baron Bach, Lienbacherjev kandidat, proti Wegscheider-ju.

Dva vnanja glasova o naših avstrijskih razmerah med strankami.

Znan trezno sodeč Nemec dr. Fischhof izjavlja svoje mnenje o nekaterih pomenljivih političnih vprašanjih sedajnosti v pismu, katero je prijavila dunajska „Allg. Zeitung“. V tem pisanji pravi dr. Fischhof: Nemci so manjšina, Nenemci večina v Avstriji in manjšina gospoduje nad večino samo toliko dolgo, dokler se ta ne zaveda svoje moči in svojega pomena. Kedar so pripadenci tretjega, to je, meščanskega stanu, vsled stavka izrečenega po abétu Sieyé-u še le zadobili zavednost, da bi v državi, v kateri v očigled zgodovinskih privilegij nič niso bili, morali in mogli biti vse — postali so tudi vse. In v oni meri, v kateri zadobiva četrti stan zavest o svoji družbenski, gospodarski in politiški vrednosti, postaja mogočnejši in strahovitejši. Krog siromaštva prilizujejo se in ga iščejo celó dandanes lizuni tako, kakor redkokje mogotca, ki se je ljudstvu na vrat vstopil. — Celó železni kancler nemške države boža ga prav rahlo po bradi. In kakor je razposestene vrste velika družbenska misel, tako je razposestena ljudstva mogočna narodnostna misel prebudila iz spanja. — Z močjo nevihte, odtrgajoč cele pokrajine, preplavila je ta misel tekom pol stoletja velike države, in zdaj naj bi se ustavila pred klicem ene stranke? Narodnosti čutijo svojo moč in od politične razumnosti nemških Avstrijcev bo odvisno, ali jo zastavijo za državo ali proti državi. Upirajočim se zamore zapovedovati samo premogočni, in to nemška Avstrija nikakor ni. Vodja sonarodnjakov pa bo samo tedaj, ako ga ti prostovoljno ubogajo, tega pa gotovo ne doseže z ojstrimi, ampak z resnim, mirnim mišljenjem, s katerim se ne založi pot, ki pelje do zaželenega smotra. Zmernost morala bi biti geslo današnjega časa. Klic: „Mi moremo, kar hočemo, čuje se samo iz ust politikov, katerim še brada ni izrastla, ali katerim nikdar ne raste. „Hočemo samo ono, kar moremo“, tako govoré politiki, ki so zrele starosti in zrele pameti.

Zmeren je nemšk Avstrijec v prvi vrsti poklican za nosilca državne misli, ako pa mero prekorači, tedaj ga bo zgodovina tudi imenovala njenega nosilca, toda onega nosilca, ki jo je v grob nesel.

Drug glas, prihajajoč z Dunaja v Bismarkov časnik „Nordd. Allg. Zeitung“ pravi: Volilni oklic českih zaupnih mož izražuje željo in pripravljenost z „nemškimi sodeželani“ priti do bratskega porazumljenja. V volilnem oklicu nemško-českih zaupnih mož ne nahaja se nobenega takega mehkega soglasja. Tam šumi bojna pesem od začetka do konca. Gosp. dr. Russ imel je prijaznost, v svojem zadnjem kandidatskem govoru temu pravi vzrok razkriti. Videti je bilo iz njegovega govora, da bi ne bilo tolike težave, jezikovno vprašanje uže v pretekli dobi državnega zbora rešiti v vsestransko zadovoljnost. Pa gospodje z levice stavijo pred vsem en pogoj. Zahtevajo pred vsem vlado, katere udje bi ne imeli nikakoršne politične strankarske preteklosti.

Za stranko, katera sicer ne prisega višje, kot pri parlamentarizmu, je to vsikakor čudno zahtevanje in pa zanimivo pripoznanje načela vlade nad strankami stoječe. Zakaj pa so potem, gospodje, vladi Taaffejevi, ko je ta še stala nad strankami, napovedali vojsko brez usmiljenja? Zakaj so napadali ministra Streita in Kremerja, katera vendar tudi nista imela nikakoršne politične strankarske preteklosti? Rešitev zastavice je lahka. Gospodje od liberalizma čutijo zadrege, v katere so se pripravili. Radi bi bili ven iz zagate Toda stavijo mal, majčkin pogoj: „krona se mora upogniti“, krona mora preklicati, krona mora svoje zaupne može, katere ob enem podpira večina državnega zbora, žrtvovati strankarski domišljiji liberalcev. Gospod Russ pové pošteno svojim volilcem, da gledé tega nima nikakoršne nade. Mi pa smemo misliti, da zadnji prestolni govor Rusu in njegovim pristašem ne daje nikakoršnega povoda za sanjarije. Gospodje levičarji bodo voljo krone gledé notranje politike ravno tako malo begali, kakor malo jim je bilo to mogoče gledé vnanje politike.

Zabavne stvari.

Zamet v stepah.

Poljski spisal Mihal Grabowski, preložil L. G. Podgoričan.

(Dalje.)

Noben občestven človek ne more in njegova dolžnost ni to, da bi o neozirnih pogojih žrtvoval se svobodi in samovoljnosti kakega dozdevnega (eingebildet) človeka natore. Vsak občestven človek, ko se porodí, snide se precej z oziri, ki mora véren biti jim. V rodbini, ki je nje ud, — v stanu, ki je njegov člen, — v kraji, kjer biva, mnogokrat vladajo korenite dozdevnosti in nazori, ki noben posameznik ne more ustrezati

jim brez prevažnega povoda. To nikakor ni kakova brezozirna primera, tudi kak nerazkaljen razloček med ljudmi in stanovi ne, le slepi sebičnosti in neumljivi samovolji branijo motiti splošno soglasje. Kar se tiče tega, naj ne oholijo se ti, naj ne črté se ni ti; brez domišljavosti o samem sebi, brez nekove zaničljivosti do kogar koli — vsakomu gódi, da je zvést svojemu stanu, — da se brani samosvojnih žrtev, — da ne žali posrednjih osob, — da ne čudi se sploh národu ali da ga ne sméši. Ali je rodbinskim zvezam mogoče, da ne bi čestile teh prav, ki jih zahteva soglasje, ki brezi njih nikjer ni potrebnega reda, ne sreče, niti čudodejne zanimljivosti?... Prav čast do teh prav polagoma zmaguje težke bolestne žrtve osobnih ljudí, — ali to ne izpodbija tem pravom potrebne bitnosti. Ta prava so razlika med človekom in živaljo — in imajo to vlastitost, da človeka vodijo (leiten) z nravstvenimi oziri, živad pa s tem, da sluša samo neoglajene prirojenosti. Človeku so oziri važnejši, umljivejši, da resnico govorim, nežnejši, živadi pa se važi in vznaša živalska bitnost. Do te device moji naklonjenosti, navdahnjeni s hvaležnostjo in z natornim čutjem takega mladenča, kakoršen sem bil jaz tačas, — tej naklonjenosti je napotje delal nje stan, ali prav za prav izročilo najinih rodbin, — njiju okolnosti. Moja rodbina je bila popolnoma nedolžna, ali posreden povod grehotni in sramotni smrti nje očeta. Z nikako zvijačo nisem mogel iz svojih misli pregnati le-te nesreče.

Tačas še niso gospodovali današnji nauki, ki na velik napredek tovarištvu ponujajo dovršenost in navdihnjenost — in osvobajajo ga tistih dozdevkov (Vorurtheil). Dandanes natorna zadostitva, posvečena do obojega spola naklonjenosti, mora biti tisto pravo, ki morajo umikati se mu vsi nravstveni in tovariški oziri. Kdor mu je véren, da nima na vesti nikakove sebičnosti, njemu je zato korist sramotna prevara. Jaz nisem bil še v oblasti gotovim modrovanjem in nisem mogel ponašati se sam s seboj in s svojimi zaslugami vsled lastne navdušenosti. Uže dolgo časa sem se mučil, moje srce je vojskovalo se z nezmogljivimi zaprekami. Umel sem, da ta slučajni snitek ostane le mojega života nekak pesnišk obrazec, samo nekak spominek. Ali sem bil polagoma dal premotiti se razvnetju, ali sem trudil se, da bi se osvobodil ga s kako modro in odurno mislijo, predmet in vsebina mojega duha razgovoru s samim seboj je zmirom bila bedna Mara. Te mesece po zimi pa me je, kakor o zameti, o sanjah bleda prikazen device iz samega snega zmirom vodila po neprehodnih blodnjah same žalosti, bojazni in žalobe. Ta spomin je moji mladosti v misel vkoreninil se globoko tako, da še zmirom ne morem pogledati po zimskem, a tem menj oku s snegom zametenem sveti, da bi ne prikazala mi pred obraz trenotna in senčna dragotinka, ki sem jo videl resnično in o sanjah.

Navadnega života pogoji so končali vojsko v samoti, ki sem užival jo. O vstali pomladi so me doletele mnoge skrbi. Premišljal sem, kako bi oddal Krasnojar. Nisem zabil na svoje namere gledé na Kalenike, in sklenil sem, da poskrbim, da bi namesti mene kdo drug ne okoristil se s pravicami, ki bi lahko dal mu jih Krasnojar. Resnično je dedičem ugajala pravica, da so stiskali za ubežnimi poslušniki, a prav ta čas so jo uživali izdatnejše, nego Bog zna, kedaj popreje. To ni bilo lahko in do céla varno, malo je manjkalo, da mimovoljno sam nisem preveril se o tem. Pripetilo se je jako često, da so ubežniki v divji stepi in pustini pobijali one, ki so lovili jih. Mučili so se in iskali so tudi po Kerzonezi in po drugih gubernijah ubežnih poslušnikov, posebno obrtnih ljudí, največ so stikali za odpuščenci ruskih vojsk. Ta trud je bil nevaren, a koristen; ali so dedičem za nizko ceno prepuščali ubežnike, ki so pozneje z njimi ljudili lastna zemljišča, ali pa so za pridobljene poslušnike brali plačo, ali kedar so zadeli na imovite vskoke, bogato so okoristili se vselej s tako imenovano lovščino, in niso branili vskokom, mirno so smeli seliti se za Dneper in Dunaj, v turške in kozaške krajine. Dostikrat se je pripetila kaka sitnost, ker ljudje, ki so jih obirali, da so lovili vskoke, — ti ljudje so imeli neupogljive značaje, odurne običaje, vesti pa ne prenéžne. Hrepenel sem, da bi takovih lovcev obvaroval starega deda in Marine strice, zato sem sodstvu njim na ljubo na moč pravilno izrazil, da jih osvobajam njih poslušnosti, povedal sem po imeni celo rodovino, kakor je bila zapisana v Krasnojarskem rodbinskem imeniku, nisem zábil najstarejšega sina, njegove udovice in pokojnega otroka. Našel sem v Krasnojaru daleko sorodnega Kalenika, — njega sem poslal, da je nesel jim osvobojila. Povedal sem svojemu poverjeniku, da se zahvaljujem na otetji svojega života, na sprejetji pod streho o zameti (o zasedi sem naročil mu, da mora molčati popolnoma, Žida pa sem bil uže odpravil v Odesi), dal sem mu, da jim oddáde posebna darila: krasnega ogerskega buhaja (bik) starcu, ovratnik z biseri Mari, a spremniku prav to puško, ki je hotel vzeti mi je iz rok, ko je na mojem vozi peljal se z dóma.

Ko je bil moj poslanec ustavil se v stepi in ko so bili ubežniki izpoznali ga, polotila se je cele rodbine največa bojazen. Uže o vstali pomladi so bili odločili, da se preselé, ker so bali se Krasnojarskega vlastelina. Ko je bil poslanec povedal jim, da je donesel osvobodilna pisma, niso hoteli verovati mu; dokler niso dobili v roke in ogledali poslanih popisov in dotičnih pečatnikov, niso dali preveriti se, da to ni prevara in ne kakova zaseda. Ali to je njim bilo do céla neumljivo. Niso upali le še očito govoriti vpričo prišleca, ded in sinovi in vnuki so sè svojimi pogledi drug drugemu izražali nepopisljivo zavzetje. Še bolj so čudili se, ko so bili prejeli darove. Starec je radostno gledal krasnega buhaja (bik); ali ko je bilo na vrsto prišlo, da oddáde puško, ki sem z njo nadaril svojemu životu najnevarnejšega ptiča, in ko je bil poslanec povprašal, kateri izmed bratov je spremljal vlastelina .... ta, ki je bil njegov spremnik, kar ni hotel izdati se; naposled pa je poverjenik z drhtečo roko prijel puško in naslonil jo pod obraze ob steno, kakor kako mirovno žrtv.. A vsi so odšli v sosednjo izbo, zato da so dar oddali Mari, ki je uže nekoliko tednov mučila jo bolezen. Najpopreje so jej dopovedali, kaj je dogodilo se, da je došel poslanec zašlega gospoda, ki je bil vlastelin iz Krasnojara, in da je vsem poslal osvobojilna pisma. Devica je umela to laže, nego so sami verovali; do céla nič ni čudila se, le naslonila se je ob dlani; ovratnik z biseri je takoj obesila okrog vratu; po nekolikih trenotkih je smrtna bledost zibnila jej z lic, ki so, kakor danica, oživela jej; naposled pa so jeli glasno moliti, hvalili so Boga, ker je bil razsvetlil jo, da je otela život nedolžnemu in dobremu vlastelinu. To je domačinu pojasnilo vse, kar je bilo dogodilo se; vsem so kar vdrle se iz očí solze; ded in strici so poklekuili pred bolníco na postelji, čestito in pobožno, kakor pravemu angelju, poljubljali so jej nozi in hvalili jo, da je njih duše osvobodila velikega greha in sramotnega hudodejstva.

(Konec prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Gorice 1. junija. (Izv. dop.) V petek sta bila izvoljena v kmečkih občinah na Goriškem prejšnja poslanca, in sicer dr. Josip vitez Tonkli od slovenske,

prošt dr. Valussi od furlanske strani. Prvemu sta se odtegnila 2 glasa, in pa 4 volilci niso bili prišli na volišče. Prošt Valussi pa je dobil od 105 ravno dve tretjini glasov, ena tretjina je bilo oddanih kandidatu, katerega je bila laška „Unione“ postavila. Glasilo poslednjega društva, goriški „Corriere“ se zarad propada hudo jezi, vendar pa bi bilo napačno misliti, da se „liberalna“ stranka ne krepi. Na Furlanskem se pristaši italijanskih „patrijotov“ množé posebno po mesticih in trgih, in če ne bo konservativna stranka živahno delovala, jo Italianissimi v kratkem prehité tudi pri volitvah. Naj se torej avstrijska stranka nikar ne ziblje preveč v nadah, da ji bo zmaga lahka tudi v bodočnosti. Utegnejo ž njo pometati, kakor potiskajo brezozirno tudi Slovence. Poslednjim se bo pa še vedno hujše godilo, če se mlačnežev v svoji sredi ne otresejo. — Gorica je dobila poleg moško uže tudi žensko „Ortsgruppe“ nemškega „Schulvereina“. Ta skupina, kateri so bolj ali manj bogatinske nemških naseljencev na čelu, šteje uže nad 80 udov in se je osnovala kot 1001. Weitlofega društva. Propagando za žensko „grupo“ si je v Gorici pridobil sosebno neki c. k. gimnazijski profesor Bapsch, ki piše kaj rad tudi o Slovencih v „N. fr. Presse“ in druge Slovanom „prijazne“ liste. Sicer je pa tukaj še drugih profesorjev, ki uganjajo visoko nemško politiko, eden srednješolskih profesorjev pa, judovskega rodu, se odlikuje tudi s tem, da pošilja razprave in članke v lahonske liste, katere imenujejo „irredentovski Indipendente“ „vrle sobrate“! Kaj ne, da je lepa ta!

Iz Ljubljane. (**O včerajšnih volitvah kranjskih mest in trgov**) imamo glede Ljubljane in Notranjsko-Gorenjskih mest poročati o veselem in častnem izidu. Bela Ljubljana izvolila si je dosedajno glavo državnozborske večine grofa Hohenwart-a, potem ko so ga uže poprej izbrale gorenjske kmetijske občine. Ljubljana skazala je s to izvolitvijo zaupanje in zasluženo čast najboljšemu možu, o čegar volitvi je bilo sploh mogoče govoriti; s tem činom pa je Ljubljana tudi najbolj častila sama sebe. — Grof Hohenwart prejel je v Ljubljani 415 glasov, 42 glasilo se jih za stavbenega svetovalca Potočnika, katerega v resnici milujemo za ta „sijajen“ vspeh. Zdi se nam, da bi bil tu politik svojo kariere lahko častneje sklenil, kakor s činom, ki mu za zmeraj ostane neizbrisljiva maroga, in povod za globoko milovanje.

Notranjsko-gorenjska mesta volile so brez vriša in brez nasprotovanja razun enega glasu soglasno svojega dosedanjega poslanca dr. Poklukar-ja, ki je brez Loža, od koder ta trenutek še nimamo poročila, prejel 426 glasov.

Vse drugači boj bil je pri volitvi dolenjskih mest in trgov.

Pred tednom še izrekli smo nado, da se bo v tem volilnem okraju brez opravičenega stvarnega povoda pouzročen razpor med narodnimi volilci — poravnal. — Motili smo se. Vse prizadevanje rešiti narodno disciplino, rešiti narodno slogo, rešiti slogo v narodni stranki, katera je zastopana v narodnih deželnih poslancih, v narodnih državnih poslancih s kranjske, — vse prizadevanje bilo je žalibog zastonj. Stvar se je zavrgla zarad osebe. Nasledki teh dogodb bodo žalibog v škodo našega naroda, ako še v zadnjem trenutku ne zmaga zavest o pogubnosti razrušenja narodne stranke.

Izid prve volitve je že živa podoba pogubnega razdvojenja:

Nasprotnik Wurzbach prejel je vsega skupaj 104 glasove. Grof Margheri 196. Šuklje pa po pritisku, kakoršnega je bila narodna stranka vajena v preteklih dobah: 288 glasov. — Vpetek že je med zadnjima dvema ožja volitev.

— (**Karol grof Hohenwart**), izvoljenec ljubljanskega mesta in gorenjskih občin, dospel je danes zjutraj iz Dunaja v Ljubljano, da se jutri večer ob 6. udeleži shoda konservativnih kranjskih vélikih posestnikov, v petek pa volitve velikega posestva za državni zbor.

— (**Volilni oklic**), katerega je proglasil naš deželni glavar grof Gustav Thurn, ki je tretji prihajajoč izmed naših vélikih posestnikov, se glasi:

P. n. gospodom volilcem kranjskega vélikega posestva.

Ker si zmiraj prizadevam, političnim strankam nasproti biti pravičen in ker v svoji lastnosti kot deželni glavar na korist javnega blagora želeti moram, pospeševati mirno in složno sodelovanje obeh narodov v deželi, zato napolnuje me z žalostjo oklic, katerega je čestiti volilni odbor ustavovernega vélikega posestva proglasil do njegovih volilcev, ker moram tega žalibog kot takega pripoznati, ki je pripraven brezdno med strankama bolj razširiti, namesto premostiti ga.

Živo obžalujem, da se je v oklicu izrazilo očitanje, kakor da bi se v moji domovini našlo ljudí, katerih nameni bi se obračali na razvezavanje državne zveze na odločitev Kranjske od dednih deželá. Našo živo ljubezen združenja in zvestobe do cesarstva skazavali smo mi Kranjci v stoletjih z blagom in krvjo, vnovič pa najsrčneje pri nepozabljivi deželni svečanosti leta 1883.

Veliko posestvo ima po mojem mnenji poklic, zvezo vtrjevati, ki veže deželo z deželo in s krono; njemu je v korist, da slogo varuje v svojem krogu in po pravici pričakuje se od njega, da vživajoč spoštovanje, zaupanje in nagnjenost prebivalstva vporablja svoje odlično stanje na korist in blagor države in dežele. Vse veliko posestvo kranjske dežele stoji na tleh ustave. S tega stališča ne bo se premišljevalo, priznati enako vsakemu narodu razvoj pravic, zagotovljenih v državnih temeljnih postavah, kakor tudi deželam samouprave v oni meri, ki je združljiva z blagostanjem skupne države.

Oba dela kranjskega vélikega posestva sta si gledé razumnosti, stanu in posestva enakovredna, oba sta vezana v teženji po enakih koristih, to so podatki, ki se mi zdé pripravni, da se moreta združiti oba dela v eno celoto.

Prepričan sem, da je večina volilcev vélikega posestva spravljiva in da se ne brani po poti dogovora odposlati na parlamentarno bojišče skupnih poslancev, kateri bi bili po svoji previdnosti, po zmernim, v resnici konservativnem mišljenji, držeči se zlate srednje poti — zmožni, v zavesti onega, kar hočejo, z besedo in dejanjem zastopati koristi dežele in države.

Vprašanje o volitvi v državni zbor v vrsti velikega posestva more se po mojem mnenji povoljno rešiti samo po poti dogovora z lepo (kompromisa).

Vodi me dober namen, ako si dovoljujem svoje častite tovariše posestva in stanu vabiti, da samozavedni sprejmejo pravično in primerno ponudbo dogovora, odbijaje vsakako podtikanje, in da po tem oddajo svoje glasove pri volitvi, ki bo dne 5. junija.

V sprejetji dogovora uvidim velikosrčen domoljuben čin kranjskega plemstva in vélikega posestva, kateri bo za domovino nam vsem enako ljubo gotovo v čast in blagor.

V Ljubljani dné 31. maja 1885.

Gustav grof Thurn,
deželni glavar.

— (**Zlato poroko**) praznuje danes občespoštovan posestnik in fabrikant v Ljubljani g. Val. Zeschko s svojo soprogo gospó Ano rojeno Hermanovo. — Če-

stitanje in veselo sočutje Ljubljančanov spremlja pri tej družinski slavnosti vso čestito Zeschkovo rodbino!

— (**Javna tombola**) bo v nedeljo 14. junija v ljubljanski „Zvezdi“ na korist I. ljubljanskega društva v pomoč bolnikom in društva tukajšnih gospá „rudečega križa“. — Dobitki so: a) 5 tern po 5 gld.; b) 4 kvaterne po 10 gld.; c) 3 kvinterne po 20 gld.; d) 1. tombola za 100 gld.; e) 2. tombola za 50 gld. Tablice se dobivajo po 20 kr. prí Karingerji, Tillu, Kleinmayru, Schafferju in na omenjeni dan v Zvezdi. Začetek ob ½5. popoludne.

— (**Častitim p. n. volilcem notranjskih in gorenjskih mest in trgov**) izrekam gorko zahvalo za vnovič izrečeno mi zaupanje pri včerajšnji sijajni, razun enega glasu, — soglasni izvolitvi za poslanca v državni zbor.

V sveto dolžnost si bom štel tudi v prihodnje po vseh slabih močeh v slogi s svojimi tovarši sodelovati v državnem zboru in drugod za korist svojih volilcev naše ožje in širje domovine in za blagor našega naroda.

V ta namen prosim vse častite volilce pa tudi vse svoje rojake, naznanjati mi svoje zahteve in želje naravnost ali pa s tem, da mi, kar pred vsem želim, dajo prilikorazgovora v svoji sredi.

V slogi, vedni dotiki s svojimi volilci bomo gotovo tudi v prihodnjem zasedanji državnega zbora, s pomočjo državno zborske večine in pravične nam vlade, slovenski poslanci srečno dosegli večjih vspehov. Sloga in soglasje naših volilcev dajalo nam bo pri tem prizadevanji naj močnejšo zaslombo.

Blagor naše dežele, napredek našega naroda, pa sreča in moč naše države, naj nam bo vedno skupno geslo!

V Ljubljani dne 3. maja 1885.

Dr. Poklukar.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja — Izid volitev za državni zbor, katere so se vršile v pondeljek na Dunaji, zaprl je levičarskim časnikom sapo. Burni so bili volilni shodi, hud je bil krik v javnosti, vender pa so si levičarji zmeraj še domišljevali, da zmagajo v vsih volilnih krajih akoravno proti velikim manjinam; bogataša Wiesenburg in Stourez, še le na nove izvoljen premožen Neuber, podžupan Steudel in pa politik — zmešnjava Löblich, mislilo se je, da bodo nepremagljiva veriga v krogu dunajskih predmestij. Pa zadnji pondeljek — en sam pondeljek vrgel je ob tla vse te mogočne veljake. Levičarski časniki kar puhte od jeze in se ne morejo potolažiti, da jim je dunajska metropola naenkrat in tako odločno hrbet pokazala.

Srednje dunajsko mesto je sedaj še zadnje pribežališče nekdaj tako mogočne ustavoverne stranke, to rešilo je mandat dvakrat propadlemu Herbstu.

Česka. — Tudi tukaj miruje zarad volitev drugo politikovanje, le izlet českega poljedelskega društva v Budapešt na ogledavanje tamošnje razstave in preprijazen sprejem českih gostov pa imel je tudi velik političen pomen, o katerem kaj čuti ali pisati se liberalni listi skrbno varujejo.

Narodna česka stranka sijajno zmaguje pri volitvah za državni zbor, knez Schwarzenberg premagal je sijajno svojega mogočnega nasprotnika v celo nemškem okraju, katerega je zastopal dosedaj. Staročeh Veseli izvoljen je proti Tilšerju, ki se je zadnji čas že skoraj brez izjeme pajdašil z levičarji, Vašati pa, ki se je nekoliko spokoril, je zopet voljen.

Gališka. — Tudi tukaj pričete volitve vršé se povoljno za pristaše državnozborske večine. Rusin Kulačkovski propadel je in celó zmernejši Kovalski prišel je v ožjo volitev, katere izid nam še ni znan.

Telegrami

nam došli 2. junija o volitvah za državni zbor.

Novomesto. Pri volitvi prejel grof Margheri 45, Šuklje 35, Wurzbach 35 glasov. Hud pritisek, mnogo volilcev izostalo.

Krško. Grof Margheri prejel 39 glasov, Šuklje pa 18.

Ribnica. Vkljub hude agitacije prejel je grof Margheri 50 glasov, Šuklje 9.

Kostanjevica. Za grofa Margherija glasovalo je 24, za Šukljeja 11 volilcev.

Višnjagora. Oddanih glasov 26, za grofa Margherija 10, za Šukljeja 16, pred tednom bili so razun dveh vsi za Margherija.

Črnomelj. Za grofa Margherija oddanih 15, za Šukljeja 75 glasov.

Metlika. Za grofa Margherija oddanih 5 glasov, za Šukljeja 110. Ker se je volitve vdeležilo vsled sprejema v imenu volilcev tudi mnogo sosednih vaščanov vloži se zoper to volitev protest.

Kočevje. Za grofa Margherija glasovalo 8, za Šukljeja 14, za Wurzbacha 69 volilcev.

Novomesto. V vseh dolenjskih mestih in trgih danes oddanih za Šukljeja 288, za grofa Margherija 196, za Wurzbacha 104 glasov, zato je med prvima ožja volitev, kakor čujemo, v petek.

Zahvala.

Živo ginjeni po brezštevilnih dokazih toliko prisrčnega sočutja o prebritki izgubi našega neizmerno ljubljenega nepozabljivega soproga, oziroma očeta in brata, gospoda

Martina Baudeka

izrekamo vsem, ki so ga tako v mnogobrojnem številu spremili k poslednemu počitku, posebno preč. duhovščini, občanom, ki so ga nosili in svetili, gosp. odbornikom posojilnice ljubljanske okolice, slavnemu okrajnemu cestnemu odboru, slav. odboru šišenske čitalnice, gospodom pevcem za ginljivo petje, dariteljem mnogih prekrasnih vencev in sploh vsem, kateri so na kakoršnji koli način svoje sočutje skazali, našo najiskrenejšo zahvalo.

V Vodmatu, 27. maja 1885.

Žalujoča rodbina Bavdek-ova.

Žitna cena

v Ljubljani 30. maja 1885.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 99 kr. — banaške 7 gold. 80 kr. — turšice 5 gold. 85 kr. — soršice 6 gold. 75 kr. — rži 5 gold 36 kr. — ječmena 5 gold. 20 kr. — prosa 5 gold. 85 kr. — ajde 4 gold. 71 kr. — ovsa 3 gold. 57 kr. — Krompir 4 gold. 20 kr. 100 kilogramov.

Odgovorni vrednik: Gustav Pirc. — Tisk in založba: J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.